Ukážka 1

E. Brontëová*: Búrlivé výšiny* (úryvok)

Pod zámienkou, že sa chcem informovať, čo potrebuje domácnosť, požiadal som pani Deanovú, ktorá mi doniesla večeru, aby si na chvíľu sadla, kým sa najem. Dúfal som, že ma klebetami alebo zabaví, alebo uspí.

„Žijete tu už dlho?“ začal som. „Spomínali ste šestnásť rokov?“

„Osemnásť, pán Lockwood. Prišla som sem s paňou.“

Pomyslel som si, že zavediem rozhovor na rodinu môjho prenájomcu. ***Toto je dobrá príležitosť!***

„Či nie je dosť bohatý, aby udržiaval majetok v poriadku?“ vyzvedal som sa.

„Dosť bohatý!“ odpovedala. „Nikto nevie, koľko má peňazí, a každý rok mu pribúda.“

„Naoko trochu ostrý človek, pani Deanová. Či nie je takej povahy?“

„Je to kukučka, pane, viem o ňom všetko okrem jeho pôvodu.“

Na ukážku 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 05

01 Z ukážky 1 vyplýva, že

A pani Deanová tam žije už 16 rokov.
B pani Deanová tam prišla žiť s paňou, keď sa rozviedla.
C pani Deanová tam žije 18 rokov.
D pani Deanová pracuje ako kuchárka.

02 Spojenie – je to kukučka – znamená, že

A pán Lockwood má neznámy pôvod.
B pán Lockwood je prelietavý.
C prenájomca je bohatý človek.
D prenájomcov pôvod je nejasný.

03 V podčiarknutej vete ukážky 1 sa okrem iného nachádza/jú

A 2 určovacie sklady.
B slovesno-menný prísudok.
C priraďovací sklad.
D priamy predmet.

04 V ukážke 1 sa nachádzajú aj

A 3 opytovacie vety.
B 2 rozkazovacie vety.
C 1 rozkazovacia a 1 želacia.
D 2 zvolacie vety.

05 V hrubo vytlačenej časti ukážky 1 sa nenachádza/jú

A 9 samohlások.
B 5 rôznych neznelých spoluhlások.
C 3 znelé párové spoluhlásky.
D 7 krátkych samohlások.

Ukážka 2

J. Kráľ*: Krajinská pieseň* (úryvok)

1. Nad našou krajinou započalo svitať,
bračekovci, poďme slobodu si pýtať.
Poďme pýtať, poďme! sami nám núkajú,
vtedy si ju berme, keď nám ju dávajú.

2. Započalo svitať nad našou dolinou,
podliak, kto nepôjde i s jeho rodinou.
Bračekovci moji, dlho nás moril kat;
či dneska, či zajtra jedno nám je skapať.

3. Hor´sa, chlapci, hor´sa, kým neskape rosa,
za rána, za rosy najlepšie sa kosí.
Doleteli chýry zdola na dolinu,
huncút, kto viac pôjde od nás na panštinu.

Na ukážku 2 sa vzťahujú úlohy 06 – 10

06 Báseň *Krajinská pieseň* (ukážka 2) predstavuje

Gymnázium, Grobárova 1

A reflexívnu veršovanú baladu.
B lyrickú báseň o slobode.
C hrdinskú epickú báseň.
D historickú veršovanú povesť.

07 V ktorej možnosti sú správne údaje vzťahujúce sa na ukážku 2?
A Autor básne patril k štúrovcom a využil striedavý rým.
B Autor básne patril k realistom a využil združený rým.
C J. Kráľ patrí do romantizmu a využil združený rým.
D J. Kráľ patrí k štúrovcom a využil obkročný rým.

08 2. strofa ukážky 2 naznačuje, že

A autor a jeho bratia boli vo väzení.
B lyrický hrdina a jeho druhovia boli mučení.
C lyrický hrdina čaká na smrť.
D ľudia boli utláčaní a mali by o slobodu zabojovať.

09 V ktorej možnosti nie je správne určený slovný druh? Dané slová sú v ukážke 2 podčiarknuté.
A keď – uvádzacia častica
B sami – vymedzovacie zámeno
C kto – vzťažné zámeno
D zdola – príslovka miesta

10 V 1. strofe ukážky 2 dochádza k spodobovaniu (znelostnej asimilácii)
A v 2 prípadoch.
B v 4 prípadoch.
C v 3 prípadoch.
D v 1 prípade.

Ukážka 3

F. Urbánek*: Kamenný chodníček* (úryvok)

Prvé dejstvo
Výstup 9
TEREZA (nesie kôš, z ktorého trčí fľaša)*: Daj mi pokoj, k olovrantu si tu prvý, ale do roboty najposlednejší.*
MIŠO (žartovne spieva)*: Robotičku robotu nechám až na sobotu – po sobote nedeľa, vtedy sa nič nedelá. Juj!*
TEREZA: Vtáka poznať po perí a človeka po reči. To každý usilovný človek také pesničky vyspevuje!
(Prísne.) *Ber sa po svojej práci!*
MIŠO: Až ma počastuješ.
TEREZA: Len ak by ožechom. Však málo chybelo, že ti gazda nenameral zopár tým čakanom. A dobre by bol urobil...
MIŠO: Ale netrep a neplieskaj.
TEREZA: Ako by som neplieskala. Inej roboty nemáš, ako strážiť, kto kamenným chodníčkom chodí...

Na ukážku 3 sa vzťahujú úlohy 11 – 15

11 Z ukážky 3 vyplýva, že

A Tereza sa hnevá na Miša, že sa mu nechce pracovať v sobotu.
B Mišo je pohoršený, lebo ho gazda zbil.
C Mišo chce začať pracovať, až keď ho Tereza pohostí.
D Tereza nechce, aby gazda ublížil Mišovi.

12 Výraz v zátvorke v dramatickom texte sa nazýva
A autorská poznámka.
B poznámka pre kulisára.
C herecká poznámka.
D poznámka pre kostymérku.

13 Slovné spojenie z druhej Terezinej repliky ukážky 3 – *vtáka poznať po perí a človeka po reči* – je
A príslovie.
B porekadlo.
C združené pomenovanie.
D aforizmus.

14 Ukážka 3 predstavuje
A úryvok z epického diela s priamou rečou a autorskými poznámkami.

Gymnázium Šrobárova 1

B úryvok z dramatického diela s dialógom, bez autorských poznámok.
C úryvok z dramatického diela s autorskými poznámkami.
D úryvok z epického diela s prehovorom postáv a rozprávača.

15 Podčiarknutá veta v ukážke 3 je
A jednoduchá, dvojčlenná, s nevyjadreným podmetom a slovesno-menným prísudkom.
B jednoduchá, jednočlenná slovesná, rozvitá.
C jednoduchá, dvojčlenná, úplná, so slovesný prísudkom a príslovkovým určením.
D jednoduchá, dvojčlenná, neúplná, so slovesným prísudkom a priamym predmetom.

Úlohy 16 – 25 sa nevzťahujú na ukážky

16 Slová *domček, palička, guľôčka* sú:
A zdrobneniny. **B** hanlivé slová. **C** neutrálne slová. **D** synonymá.

17 V ktorej z možností vznikli všetky slová skladaním?
A mocichtivý, zlatokopi, bezhraničný, vytvoriť
B skalopevný, žabomyšie, kazisvet, stromisko
C drevorubač, slabikotvorné, zemetrasenie, odvrátená
D vodomer, veľkosklad, ctižiadostivý, vlakvedúci

18 Slová *utekať, bežať* sú
A antonymá. **B** synonymá. **C** slangové slová. **D** termíny.

19 V ktorej možnosti sú uvedené iba jazykové štýly?
A rozprávací, publicistický, rečnícky, umelecký
B úvahový, opisný, administratívny, náučný
C rečnícky, umelecký, náučný, administratívny
D hovorový, výkladový, informačný, rečnícky

20 Rýmová schéma ABBA označuje
A združený rým. **B** prerývaný rým. **C** obkročný rým. **D** striedavý rým.

21 Ktoré tvrdenie je správne?
A Spojovník sa píše na naznačenie napr. časového rozpätia (1980-1990; apríl-máj).
B Pomlčka sa píše v citoslovciach (tik – tak).
C Spojovník sa píše pri rozdeľovaní slov na konci riadka.
D Pomlčka sa píše pri pripojení pádovej prípony k iniciálovej skratke (napr. SĽUK – u).

22 Ktorá z uvedených viet je napísaná gramaticky správne?
A Ten kvet krásne vonia.
B Naozaj neni všetko v poriadku.
C Veď hraje falošne!
D Neprišiel ešte ten dopis?

23 V ktorej možnosti sú správne uvedené chýbajúce hlásky z nasledujúcej vety?

Túto b_ žutériu som darovala Andre_ pred siedm_ mi rokmi. Sú to umelé kr_ štál_ vsadené do žltého kovu.
A i, y, y, i, y **B** i, i, i, y, y **C** i, i, y, i, y **D** y, y, i, y, y

24 Vyberte možnosť, v ktorej sú všetky slovné spojenia napísané správne:
A vpravo je Ulica Osloboditeľov, bývam v Čiernej Vode, navštívil Bardejovské Kúpele, premiéra v Slovenskom Národnom Divadle, štúrovci vyšli na Devín, mama je Prešovčanka, košické školy

B vpravo je Ulica osloboditeľov, bývam v Čiernej Vode, navštívil Bardejovské kúpele, premiéra v Slovenskom Národnom divadle, štúrovci vyšli na Devín, mama je Prešovčanka, košické školy

C vpravo je Ulica Osloboditeľov, bývam v Čiernej Vode, navštívil Bardejovské Kúpele, premiéra v Slovenskom národnom divadle, Štúrovci vyšli na Devín, mama je Prešovčanka, Košické školy

D vpravo je Ulica osloboditeľov, bývam v Čiernej Vode, navštívil Bardejovské Kúpele, premiéra v Slovenskom národnom divadle, štúrovci vyšli na Devín, mama je Prešovčanka, košické školy

Gymnázium, Šrobárova 1

25 V ktorej možnosti nie sú všetky slová správne rozdelené na slabiky?

A slo-ven-ský, ma-liar-stvo, vyb-rať, dĺž-ka
B vý-skok, sved-ky-ňa, Bra-ti-sla-va, i-de-ál
C prs-ty, pi-o-nier, bied-ny, viac-hlas-ný
D ne-dbať, vi-die-čan, ses-tra, ak-ci-a

Gymnázium, Šrobárova 1